

**I WOJEWÓDZKI KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ETAP II – REJONOWY

**9 stycznia 2020 r.
Godz. 10:00**

Kod pracy ucznia

Suma punktów

Czas pracy: **60 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **30 punktów**

Instrukcja dla ucznia

1. W wyznaczonym miejscu arkusza z zadaniami konkursowymi wpisz swój kod.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 14 stronach jest wydrukowanych 30 zadań.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji Konkursowej.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
5. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem.
6. Rozwiązania zadań zaznacz w arkuszu z zadaniami konkursowymi. Poprawną odpowiedź i odpowiadającą jej literę wybierz i zaznacz w kółku, np.:
7. Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl krzyżykiem, np.: i zaznacz kółkiem inną wybraną odpowiedź, np.:
8. Nie używaj korektora. Ewentualne pomyłki przekreślaj.
9. Nie używaj kalkulatora.
10. Przy rozwiązywaniu zadań możesz korzystać z przyborów kreślarskich i brudnopisu. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie opisów oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

- 1. Najgłębsze jezioro Polski położone jest na Pojezierzu Suwalskim.**
- 2. Korzeniowy Dół koło Kazimierza Dolnego to jeden z najgłębszych i najpiękniejszych wąwozów lessowych.**
- 3. Najwyższym szczytem Karkonoszy jest Śnieżnik.**

- A.** Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 2.
- B.** Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 3.
- C.** Prawdziwe są stwierdzenia 2 i 3.
- D.** Prawdziwe są wszystkie stwierdzenia.

Zadanie 2. (0–1)

W Ojcowskim Parku Narodowym występują charakterystyczne formy krajobrazu: głębokie doliny, samotne skałki, jaskinie z szatą naciekową. Wybierz i zaznacz przyczynę ich powstania.

- A.** Działanie wody z dwutlenkiem węgla na skały granitowe.
- B.** Działanie korzeni drzew wgłębiających się w glebę.
- C.** Działanie wody z dwutlenkiem węgla na skały wapienne.
- D.** Działanie wiatru.

Zadanie 3. (0–1)

Poniższe zdania zawierają nazwy obiektów dziedzictwa kulturowego Polski. Wybierz i zaznacz odpowiedź, która wskazuje położenie tych obiektów na obszarze Polski.

- 1. Ratusz w Zamościu, Zamek w Bobolicach, Sztolnia Czarnego Pstręga w Tarnowskich Górach.**
- 2. Muzeum Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli, Pałac w Wilanowie, Pałac Kultury i Nauki.**

- A.** Obiekty dziedzictwa kulturowego Polski, wymienione w zdaniu 1 położone są na obszarach wyżynnych w Polsce, a wymienione w zdaniu 2 położone są na obszarze pojezierzy w Polsce.
- B.** Obiekty dziedzictwa kulturowego Polski, wymienione w zdaniu 1 położone są na obszarach nizinnych w Polsce, a wymienione w zdaniu 2 położone są na obszarze pojezierzy w Polsce.
- C.** Obiekty dziedzictwa kulturowego Polski, wymienione w zdaniu 1 położone są na wyżynach w Polsce, a wymienione w zdaniu 2 położone są na obszarach nizinnych w Polsce.
- D.** Obiekty dziedzictwa kulturowego Polski, wymienione w zdaniu 1 położone są na obszarach nizinnych w Polsce, a wymienione w zdaniu 2 położone są na obszarze kotlin podkarpackich w Polsce.

Zadanie 4. (0–1)

Poniżej wymieniono konsekwencje społeczno-ekonomiczne i kulturowe migracji ludności na obszarze Europy. Wybierz i zaznacz konsekwencję charakterystyczną dla kraju emigracyjnego.

- A. Odrębność wyznaniowa i kulturowa ludności napływowej.
- B. Odpływ młodych ludzi.
- C. Pozyskanie taniej siły roboczej.
- D. Trudności w integracji obcokrajowców.

Zadanie 5. (0–1)

Spośród poniższych stwierdzeń, wybierz i zaznacz to, które zawiera fałszywą informację.

- A. W Danii dominują duże gospodarstwa rolne.
- B. Ze względu na położenie w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego kontynentalnego, na Węgrzech występują dogodne warunki do uprawy winorośli.
- C. Średnio żyzne gleby w Danii przyczyniają się do niższej, niż na Węgrzech, wydajności plonów ziemniaków.
- D. Na Węgrzech przeważają gleby żyzne: czarnoziem i brunatne.

Zadanie 6. (0–1)

Przeczytaj tekst, wybierz i zaznacz nazwę państwa, sąsiada Polski, którego dotyczy poniższy opis.

Stolica tego państwa przez wielu turystów uznawana jest za jedno z najpiękniejszych miast Europy. Oprócz stolicy warto zwiedzić w tym państwie pałac w Lednicach.

Na podstawie: Rachwał T., Malarz R., Szczypiński D., *Planeta Nowa. Podręcznik do geografii dla klasy szóstej szkoły podstawowej*. Warszawa: Wydawnictwo Nowa Era, 2019.

- A. Rosja
- B. Litwa
- C. Białoruś
- D. Ukraina
- E. Słowacja
- F. Czechy
- G. Niemcy

Zadanie 7. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Rosja ma największe na świecie złoża węgla kamiennego i gazu ziemnego.
2. Najwięcej mieszkańców Rosji zatrudnionych jest w usługach.
3. Rosja w całości położona jest na półkuli północnej i wschodniej.

- A. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 3.
- B. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 2.
- C. Prawdziwe są stwierdzenia 2 i 3.
- D. Prawdziwe są wszystkie stwierdzenia.

Zadanie 8. (0–1)

Biuro podróży zaproponowało trasy wycieczek na Litwę i Białoruś. Każda trasa powinna przebiegać na obszarze jednego państwa: Litwy lub Białorusi. Wybierz i zaznacz trasę, w której biuro podróży zawarło błędną informację.

- A. Mierzeja Kurońska – Kłajpeda – Połaga – Druskienniki.
- B. Puszcza Białowieska – Zamek w Mirze – Zamek w Nieświeżu.
- C. Zamek w Trokach – Zamek w Nieświeżu – Zamek w Mirze.
- D. Mierzeja Kurońska – Zamek w Trokach – Zamek Giedymina.

Zadanie 9. (0–1)

Wybierz i zaznacz poprawną wartość rozciągłości południkowej kontynentu Europy (nie uwzględniając wysp), wyrażoną w stopniach.

- A. Około 20°
- B. Około 35°
- C. Około 50°
- D. Około 65°

Zadanie 10. (0–1)

Wybierz i zaznacz zestaw, w którym wszystkie wymienione województwa sąsiadują z województwem świętokrzyskim.

- A. Lubelskie, małopolskie, mazowieckie, opolskie.
- B. Lubelskie, małopolskie, śląskie, podkarpackie.
- C. Łódzkie, podkarpackie, śląskie, podlaskie.
- D. Małopolskie, opolskie, podkarpackie, mazowieckie.

Zadanie 11. (0–1)

Na podstawie opisów oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Klif jest formą terenu charakterystyczną dla wybrzeża wysokiego, która powstaje w wyniku abrazji.
2. Zasolenie Morza Bałtyckiego jest wyższe niż zasolenie Oceanu Atlantyckiego, ze względu na wąskie duńskie cieśniny i niewielkie możliwości mieszania się wód Morza Bałtyckiego z wodami Morza Północnego.
3. Dużym zagrożeniem dla wód Morza Bałtyckiego są odprowadzane ścieki komunalne do rzek uchodzących do Bałtyku np. Wisły, Odry.

- A. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 2.
B. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 3.
C. Prawdziwe są stwierdzenia 2 i 3.
D. Prawdziwe są wszystkie stwierdzenia.

Zadanie 12. (0–1)

Szczyt Opolonek jest charakterystycznym punktem na mapie Polski. Spośród zamieszczonych współrzędnych geograficznych, wybierz i zaznacz te, które określają jego położenie.

- A. 54°50' N, 18°18' E
B. 54°50' E, 18°18' N
C. 52°51' N 14°07' E
D. 52°51' E, 14°07' N
E. 49°00' N, 22°51' E
F. 49°00' E, 22°51' N
G. 50°52' N 24°09' E
H. 50°52' E, 24°09' N

Zadanie 13. (0–1)

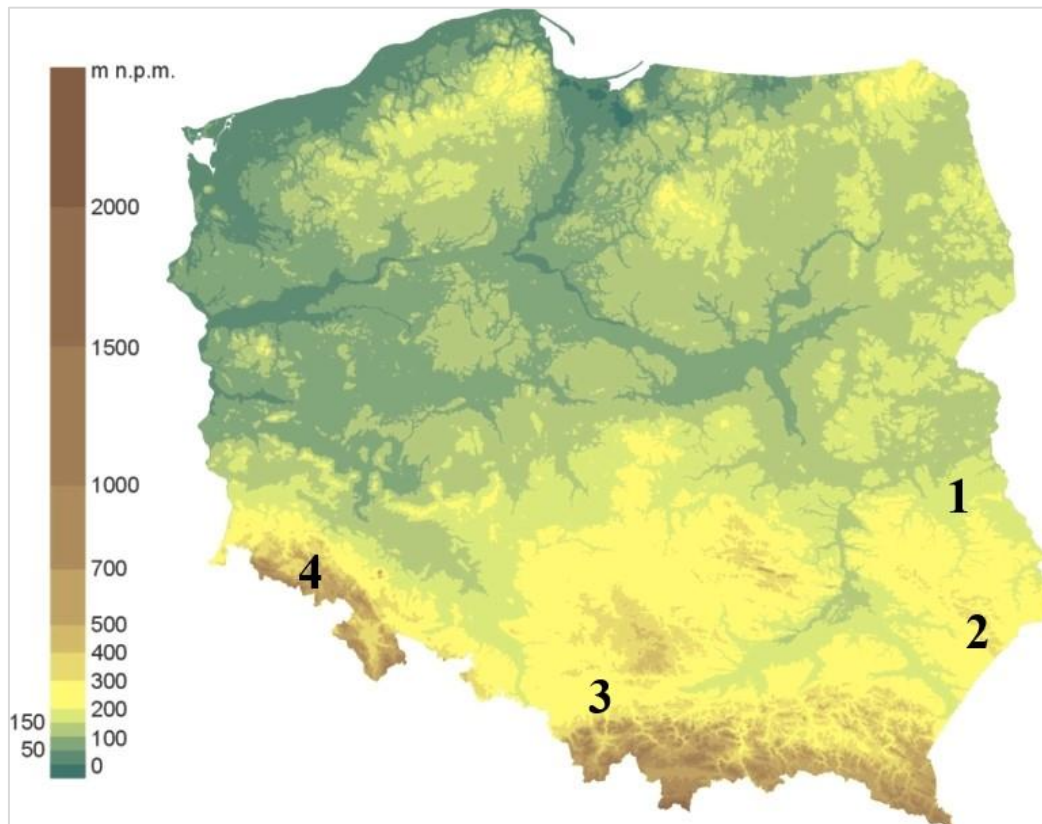
Na podstawie opisów oceń prawdziwość stwierdzeń. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

1. Największe rzeki w Polsce: Odrę i Wisłę charakteryzuje symetria dorzeczy.
2. Wisła i Odra przepływają przez obszar Polski w kierunku zgodnym z dominującym kierunkiem nachylenia powierzchni Polski.
3. Cechą wszystkich rzek Polski jest zasilanie deszczowo-śnieżne.

- A. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 2.
B. Prawdziwe są stwierdzenia 1 i 3.
C. Prawdziwe są stwierdzenia 2 i 3.
D. Prawdziwe są wszystkie stwierdzenia.

Zadanie 14. (0–1)

Na poniższej mapie Polski zaznaczono, za pomocą cyfr od 1 do 4, wybrane krainy geograficzne Polski. Wybierz i zaznacz punkt, w którym poprawnie przyporządkowano wszystkie wymienione krainy geograficzne.

Opracowanie własne na podstawie: Aotearoa at pl.wikipedia [online]. [dostęp 20.11.2019 r.] Dostępny w Internecie:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Poland-hipsometric_map.jpg.

- A. 1. Roztocze, 2. Polesie Lubelskie, 3. Karkonosze, 4. Kotlina Oświęcimska.
- B. 1. Polesie Lubelskie, 2. Roztocze, 3. Kotlina Oświęcimska, 4. Karkonosze.
- C. 1. Roztocze, 2. Polesie Lubelskie, 3. Kotlina Oświęcimska, 4. Pieniny.
- D. 1. Polesie Lubelskie, 2. Roztocze, 3. Karkonosze, 4. Kotlina Oświęcimska.

Zadanie 15. (0–1)

Wybierz i zaznacz punkt, w którym wszystkie wymienione formy krajobrazu są formami charakterystycznymi dla krajobrazu polodowcowego w pasie pojezierzy w Polsce.

- A. Moreny czołowe, pradoliny, jeziora rynnowe, sandry.
- B. Granie, żleby, piargi, głazy narzutowe.
- C. Głębokie wąwozy, jeziora cyrkowe, piargi, sandry.
- D. Głazy narzutowe, sandry, jeziora cyrkowe, pradoliny.

Zadanie 16. (0–1)

Surowce energetyczne w Polsce mają ogromne znaczenie dla gospodarki. Służą nie tylko do uzyskiwania energii elektrycznej. Wybierz i zaznacz poprawne stwierdzenie.

- A. Substancje otrzymywane z przerobu węgla kamiennego wykorzystywane są m.in. do produkcji tworzyw sztucznych, barwników.
- B. Substancje otrzymywane z przerobu węgla brunatnego wykorzystywane są m.in. do produkcji szkła.
- C. Ropę naftową wykorzystuje się m.in. do produkcji ceramiki.
- D. Gaz ziemny wykorzystywany jest do produkcji oleju napędowego.

Zadanie 17. (0–1)

Poniższe zestawy zawierają nazwy największych miast w Polsce pod względem liczby mieszkańców w 2016 r. Wybierz zestaw, który zawiera nazwy miast, uporządkowane w poprawnej kolejności od największego do najmniejszego miasta pod względem liczby ludności.

- A. Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań.
- B. Łódź, Kraków, Wrocław, Poznań.
- C. Wrocław, Poznań, Łódź, Kraków.
- D. Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław.

Zadanie 18. (0–1)

Na podstawie opisów głównych typów gleb w Polsce oraz obszarów ich występowania, wybierz i zaznacz zestaw, który zawiera nazwy gleb wymienione we właściwej kolejności.

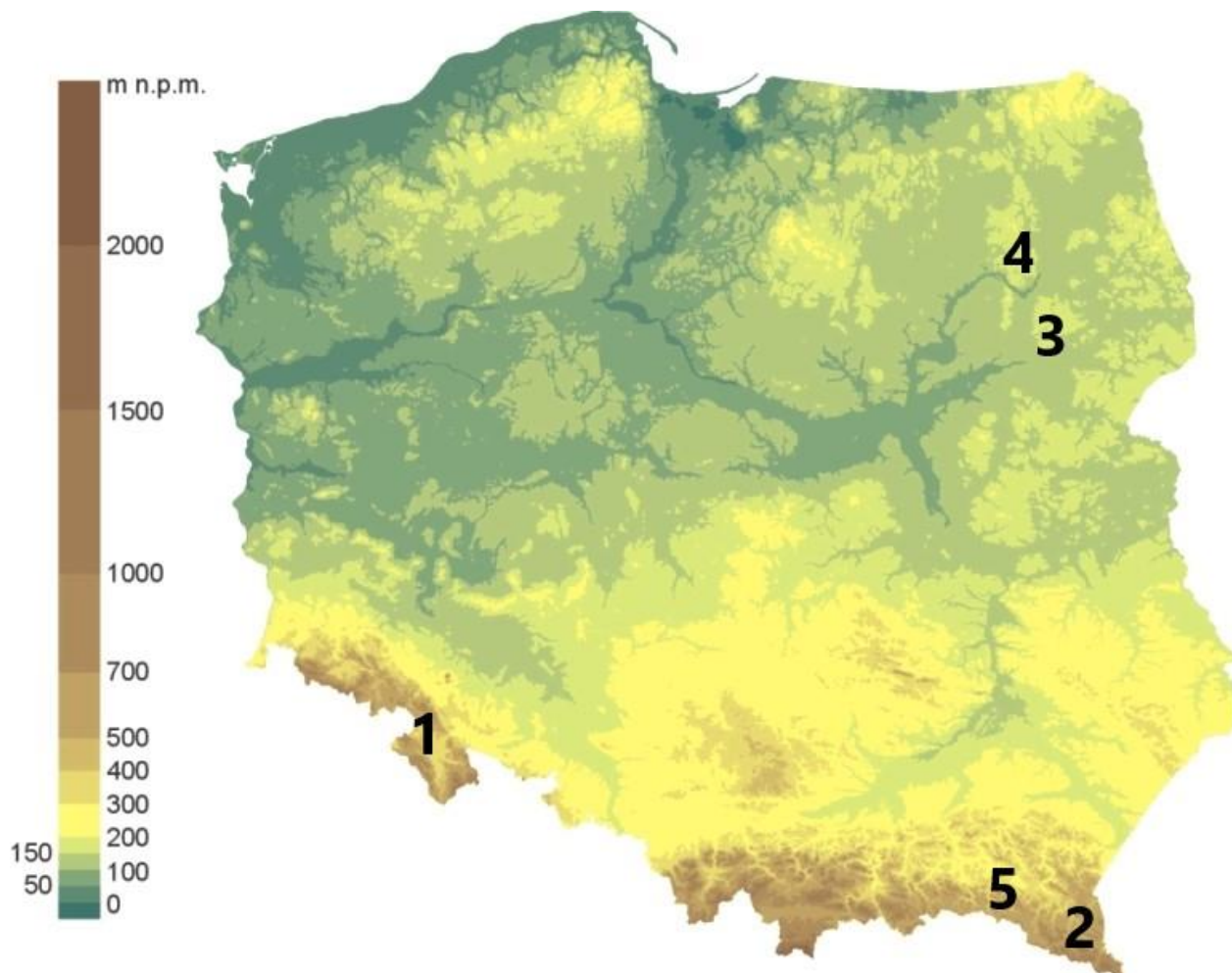
1. Charakterystyczne dla tych gleb jest warstwowanie widoczne w poziomie skały macierzystej. Należą do gleb żyznych. Występują na przykład na Żuławach Wiślanych.
2. Gleby te należą do gleb żyznych, ale trudnych w uprawie ze względu na liczne odłamki skalne. Występują na przykład na obszarze Niecki Nidziańskiej.
3. Gleby te są mało żyzne, ponieważ odznaczają się niewielką ilością próchnicy. W ich profilu przeważa luźny materiał skalny. Występują na przykład w Karpatach.

Na podstawie: Malarz R., Szubert M., Rachwał T., *Planeta Nowa. Podręcznik do geografii dla klasy siódmej szkoły podstawowej*. Warszawa: Wydawnictwo Nowa Era, 2019.

- A. 1. mady, 2. gleby brunatne, 3. rędziny.
- B. 1. mady, 2. rędziny, 3. gleby górskie.
- C. 1. bagienne, 2. gleby brunatne, 3. gleby górskie.
- D. 1. bagienne, 2. gleby górskie, 3. rędziny.

Zadanie 19. (0–1)

Na poniższej mapie Polski zaznaczono, za pomocą cyfr od 1 do 5, parki narodowe. Wybierz i zaznacz punkt, w którym wszystkie parki narodowe wymieniono we właściwej kolejności.

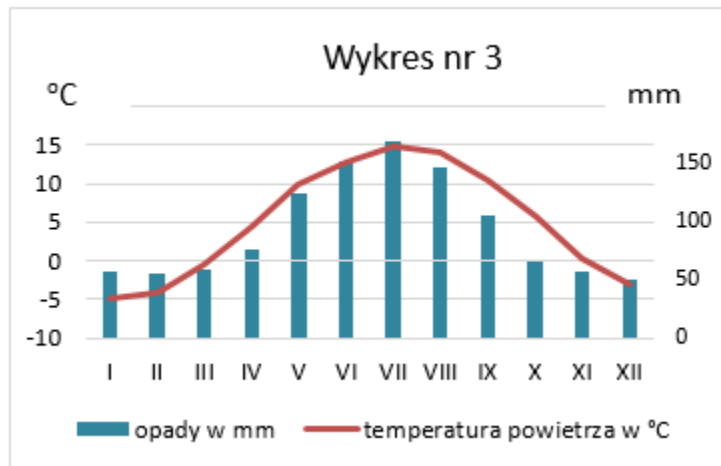
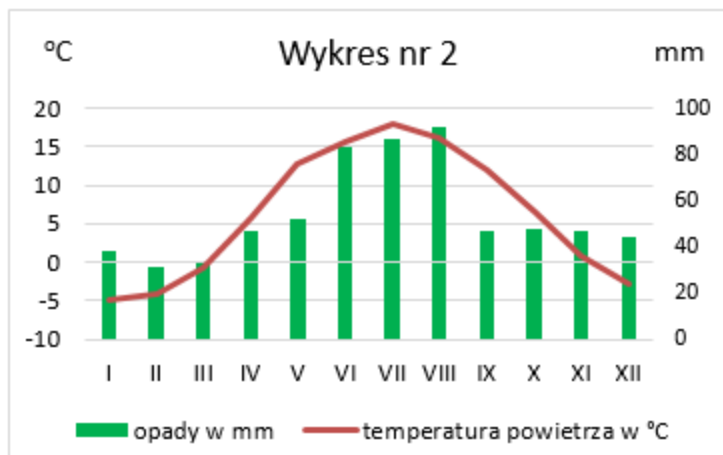
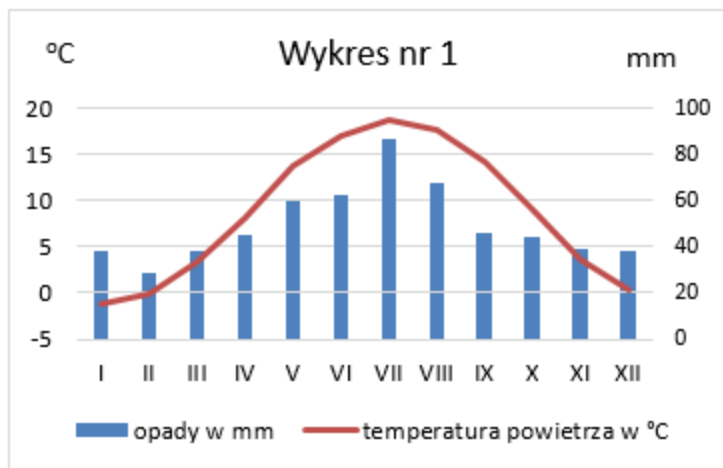

Opracowanie własne na podstawie: Aotearoa at pl.wikipedia [online]. [dostęp 20.11.2019 r.] Dostępny w Internecie: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Poland-hipsometric_map.jpg

- A. 1. Park Narodowy Gór Stołowych, 2. Bieszczadzki Park Narodowy, 3. Narwiański Park Narodowy, 4. Biebrzański Park Narodowy, 5. Magurski Park Narodowy.
- B. 1. Bieszczadzki Park Narodowy, 2. Park Narodowy Gór Stołowych, 3. Narwiański Park Narodowy, 4. Biebrzański Park Narodowy, 5. Magurski Park Narodowy.
- C. 1. Magurski Park Narodowy, 2. Park Narodowy Gór Stołowych, 3. Biebrzański Park Narodowy, 4. Narwiański Park Narodowy, 5. Bieszczadzki Park Narodowy.
- D. 1. Park Narodowy Gór Stołowych, 2. Bieszczadzki Park Narodowy, 3. Biebrzański Park Narodowy, 4. Narwiański Park Narodowy, 5. Magurski Park Narodowy.

Zadanie 20. (0–1)

Wykresy przedstawiają rozkład temperatury powietrza i opadów atmosferycznych w trzech różnych miastach Polski. Dokonaj analizy wykresów, wybierz i zaznacz punkt, który przedstawia miasta prawidłowo przypisane do wykresów.

Opracowanie własne na podstawie: Mordawski J., *Geografia Polski, zeszyt ćwiczeń III*. Gdańsk: Wydawnictwo M. Rożak, 2000.

- A. Wykres nr 1 – Suwałki, Wykres nr 2 – Zakopane, Wykres nr 3 – Wrocław.
- B. Wykres nr 1 – Zakopane, Wykres nr 2 – Suwałki, Wykres nr 3 – Wrocław.
- C. Wykres nr 1 – Wrocław, Wykres nr 2 – Suwałki, Wykres nr 3 – Zakopane.
- D. Wykres nr 1 – Zakopane, Wykres nr 2 – Wrocław, Wykres nr 3 – Suwałki.

Zadanie 21. (0–1)

Na podstawie zdjęć rozpoznaj główne atrakcje turystyczne w województwie świętokrzyskim. Wybierz i zaznacz zestaw, który zawiera nazwy miejscowości wymienione we właściwej kolejności, w których znajdują się atrakcje turystyczne przedstawione na zdjęciach.

Na podstawie: Obraz Adam Bortnowski z Pixabay.

Na podstawie: Obraz Michal Jarmoluk z Pixabay.

Na podstawie: Obraz Monika Smigielska z Pixabay.

Na podstawie: Obraz Kaja Wyderka z Pixabay.

- A. 1. Ujazd, 2. Tokarnia, 3. Chęciny, 4. Wiślica.
- B. 1. Chęciny, 2. Ciekoty, 3. Ujazd, 4. Sandomierz.
- C. 1. Chęciny, 2. Tokarnia, 3. Ujazd, 4. Wiślica.
- D. 1. Ujazd, 2. Ciekoty, 3. Chęciny, 4. Sandomierz.

Zadanie 22. (0–1)

Spośród wymienionych wybierz i zaznacz park krajobrazowy, który należy do Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich.

- A. Szaniecki Park Krajobrazowy.
- B. Kozubowski Park Krajobrazowy.
- C. Sieradowicki Park Krajobrazowy.
- D. Nadnidziański Park Krajobrazowy.

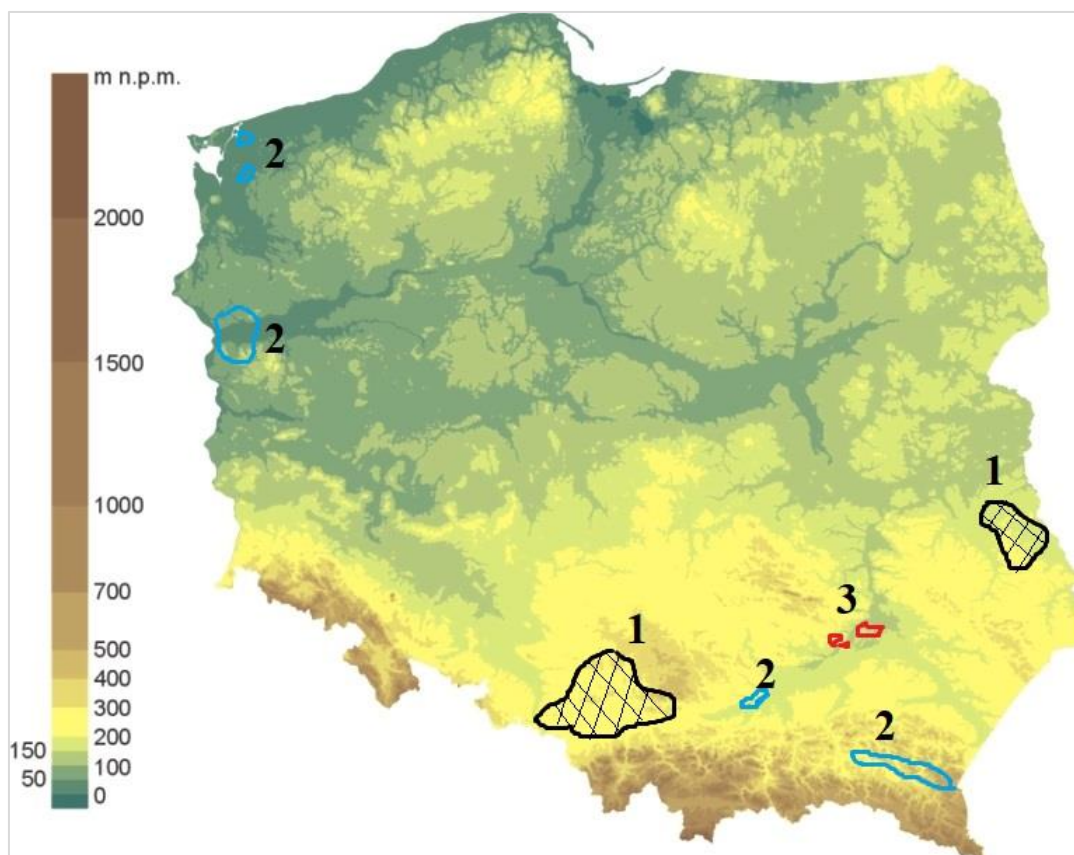
Zadanie 23. (0–1)

Wybierz i zaznacz roślinę uprawną, której plony w 2017 r. w Polsce osiągnęły najwyższą wartość.

- A. Ziemniaki.
- B. Pszenica.
- C. Pszenżyto.
- D. Buraki cukrowe.

Zadanie 24. (0–1)

Mapa przedstawia obszary występowania wybranych surowców mineralnych w Polsce. Jaki surowiec mineralny oznaczono cyfrą 3. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

Opracowanie własne na podstawie: Aotearoa at pl.wikipedia [online]. [dostęp 20.11.2019 r.] Dostępny w Internecie:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Poland-hipsometric_map.jpg

- A. Ropa naftowa
- B. Węgiel brunatny
- C. Siarka
- D. Gaz ziemny

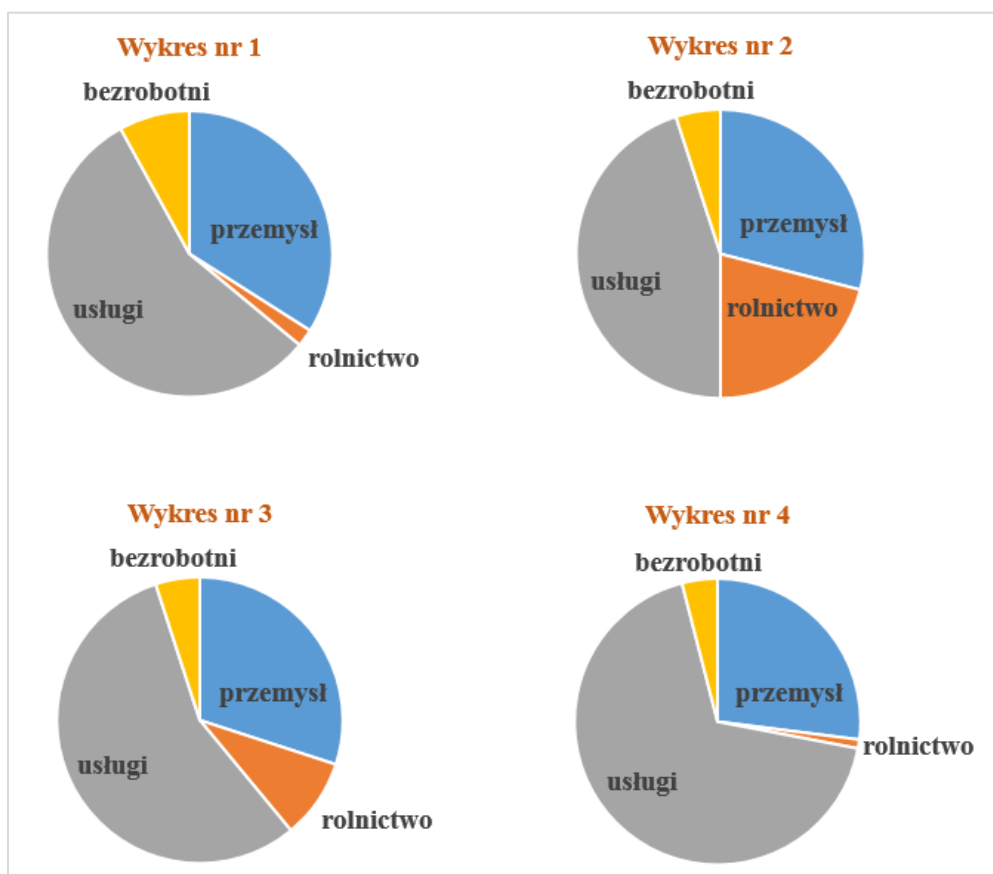
Zadanie 25. (0–1)

W ostatnich latach zauważa się, zmiany na terenach podmiejskich dużych miast np. Warszawy i Krakowa. Wybierz i zaznacz zmianę, która nie dotyczy terenów podmiejskich Warszawy czy Krakowa.

- A. Wzrost zaludnienia na obszarach podmiejskich.
- B. Zmiany w strukturze demograficznej ludności.
- C. Wzrost udziału mieszkańców zatrudnionych w pozarolniczych działach gospodarki.
- D. Nasilanie zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Zadanie 26. (0–1)

Poniższe wykresy przedstawiają ludność aktywną zawodowo w wybranych krajach Europy w 2017 r. Rozpoznaj wykres, który przedstawia strukturę zatrudnienia w Polsce. Wybierz i zaznacz poprawną odpowiedź.

Opracowanie własne na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski GUS 2018*. Warszawa: Główny Urząd Statystyczny, 2018.

- A. Wykres nr 1.
- B. Wykres nr 2.
- C. Wykres nr 3.
- D. Wykres nr 4.

Zadanie 27. (0–1)

W Polsce obszarami szczególnie narażonymi na powodzie są dorzecza Odry na Dolnym Śląsku i Wisły w Małopolsce. Podejmuje się wiele działań mających na celu przeciwdziałanie powodziom. Wybierz i zaznacz działanie, które nie służy ochronie przeciwpowodziowej.

- A. Przywracanie retencji naturalnej na obszarach szczególnie zagrożonych.
- B. Budowa polderów powodziowych na obszarach nadrzecznych.
- C. Odpowiednie zagospodarowanie obszarów nadrzecznych, poprzez budowę tylko domów jednorodzinnych.
- D. Budowa zbiorników retencyjnych.

Zadanie 28. (0–1)

Spośród ryb występujących w Morzu Bałtyckim, wybierz i zaznacz te, które w 2017 r. miały największy udział w strukturze polskich połowów.

- A. Dorsze.
- B. Śledzie.
- C. Szproty.
- D. Flądry.

Zadanie 29. (0–1)

Poniżej wymieniono znane porty lotnicze w Polsce. Wybierz i zaznacz punkt, w którym poprawnie przyporządkowano wszystkie miasta do portów lotniczych.

1. Balice
2. Pyrzowice
3. Rębiechowo

- A. 1 - Katowice, 2 - Gdańsk, 3 - Kraków.
- B. 1 - Kraków, 2 - Katowice, 3 - Gdańsk.
- C. 1 - Wrocław, 2 - Kraków, 3 - Katowice.
- D. 1 - Kraków, 2 - Katowice, 3 - Wrocław.

Zadanie 30. (0–1)

Spośród wymienionych grup ludności, wybierz i zaznacz mniejszość narodową występującą w Polsce.

- A. Romowie
- B. Łemkowie
- C. Żydzi
- D. Tatarzy

Brudnopis (nie podlega sprawdzeniu)

